

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Historia Zaringo Badensis

Schöpflin, Johann Daniel

Carolsruhae, 1763

Caput VI. Hermannus VI. [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-295084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-295084)

C A P U T VI.
H E R M A N N U S VI.
A B A N N O 1243. U S Q U E A D A N N U M 1250.

§. I.

Pervenimus denique ad Hermannum VI. sub quo Acta ejus
ab Anno
1232. mediocres hucusque Badensium opes ad magnitudinis culmen pervenisse videbantur; violenta Principis, Neapoli occisi, morte rursus everſæ.

Ad Hermannum hunc referimus Chartam An. 1232. qua Conradus, Constant. Episcopus, inter Abbatem S. Blasii & *H. nobilem Marchionem juniorem de Baden*, de monte *Saufenberg* litem decidit. Abbatia pro jure suo prædium accepit, & præter servitium, tempore Bertoldi Ducis debitum, de curtibus San-Blasianis in Brisgovia nihil se exacturum esse, Marchio promisit. Colligimus hinc, in superiore Brisgovia, ubi Saufenberg situm, Marchica jura vivo eum administrasse parente. Hoc autem mortuo

S s

Hermannus & Rudolphus fratres D.G. Marchiones de Baden, Spir. Dioec. villas, decimas, curias plures matri suæ Irmengardi, ut ad usum novi monasterii Lucidæ Vallis, ab ipsa instituti, eas converteret, An. 1245. donarunt. (a) In Charta hac *Princeps illustris Hermannus, pater noster, Marchio de Baden*, legitur. Sigilla propria filii tum nondum habentes, paterno in literis his usi sunt. Idem fratres triennio post in Charta matris, qua monasterio huic bona a filiis accepta tradidit, rursus memorantur. (b)

Anno 1246. Hermannus, nobilis vir, Marchio de Baden, iudicio Conradi, Episc. Spir. causa cecidit in lite, quam de Advocatia Nufsbach aliisque possessionibus monasterio Omnium Sanctorum moverat. Inter testes legitur *Hermannus filius Marchionis*. Intelligitur filius Rudolphi I. quem Hermannum VII. vocamus.

§. II.

Acta ab
An. 1248.

Anno 1248. Innocentius IV. Papa scripsit *Nobili viro Hermanno, Marchioni de Baden*, Literas Lugduni datas XVIII. Kal. Octob. anno VI. Pontif. (c) quibus ei Ducatum Austriæ

(a) Charta in Cod. Diplom.

(b) SCHANNAT *Vindem. Liter. Collect.* I. pag. 171. sq.

(c) Innocentius IV. electus est Pontifex A. 1243. d. 24. Jun.

confirmavit, quem Gertrudis, filia Henrici III. Austriae Ducis, heresque Ducatus, attulit marito. (d) Eodem anno Hermannus & Rudolphus fratres, Marchiones de Baden, feudum in Eistatt Hessoni de Usenberg contulerunt.

Anno 1249. (e) Innocentius IV. Pontifex litteras dedit ad Wilhelmum, Regem Romanor. in quibus eum hortatur, ut Gertrudi ejusque marito Hermanno, Marchioni Badensi, Austriae Ducatum tradat in feudum, eo quod feminas ille Ducatus admittat. Mense Sept. ejusdem anni Hermanni, Ducis Auftr. & Styr. & Marchiae de Baden, privilegium de transvectione falsis per terras Auftr. Conventui in Zwelt indultum est in Civitate Viennensi. (f) CHRONICON CLAUSTRO-NEOBURGENSE (g) ad An. 1249. ita scribit: „*Hermannus Marchio de Baden* intravit Austriam auxilio „*Ducis Bauvariae*, & duxit uxorem filiam Henrici Ducis . . . . „*Hermannus Marchio de Paden* voluit esse Dux Austriae, sed „non valuit.

S s 2

(d) BALUZII *Miscellan.* Tom. VII. pag. 410.

(e) Idus Februarii anno Pontificatus sexto. BALUZII *Miscellan.* Tom. VII. pag. 455.

(f) LUDEWIG *Reliq. Mss.* Tom. XIV. pag. 44.

(g) Apud PEZIUM *Scriptor. Rev. Austr.* Tom. I. pag. 461.

§. III.

Mors ejus

Anno 1250. IV. Non. Octob. Hermannus præmatura morte extinctus, Claustro-Neoburgi apud Austrios sepultus est, teste CHRONICA AUGUST. (h) his verbis: „ Hermannus „ Marchio de Baden, qui sibi usurpaverat Ducatum Austriæ, „ moritur IV. Non. Octobr. „ Addit sepulturam CHRONICA AUSTRALIS: (i) „ Hermannus Marchio obiit, in Niwenburga „ sepelitur.

Uxor
Gertrudis.

Gertrudis, Hermanni VI. uxor, filia unica fuit Henrici Impii, qui frater senior erat Friderici Victoriosi, Austriæ Ducis, adeoque Leopoldi VII. Gloriosi neptis. Mater ejus erat Agnes, Hermanni, Thuringiæ Landgravii, filia. Postquam Fridericus Dux An. 1246. periisset improlis, Babenbergicæ stirpis postremus, jura successionis in Austria, quæ masculorum defectu feminas admittit, (l) ad folium ejus vocavere Gertrudem; cujus pater Henricus jam A. 1227. triennio ante Leopoldum patrem decesserat. Res ergo devoluta ad Gertrudem, quam Fridericus Dux patruus desponsaverat Uladislao, Marchioni Moraviæ, Wenceslai III. Regis

(h) Ap. FREHER Tom. I. pag. 528.

(i) Ibidem pag. 459.

(l) Virtute Privilegii, quod Fridericus I. Imp. A. 1156. Ducatui Austriæ dedit, de quo supra §. XXI.

Bohemiæ, filio atque fratri Ottocari illius, Bohemiæ Regis, quem Austria deinceps ejecit Cæsar Rudolphus. Uladislaus uxoris nomine per aliquot menses Austriam administravit, atque post septimestre cum Gertrude connubium improlis Anno 1247. exspiravit. (m)

Post hæc Austriæ Magnates, in partes distracti, Fridericum II. Imp. in Lombardia adierunt, petituri Rectorem. Cæsar Ottonem Illustrem, Bavarizæ Ducem, eis pro Capitaneo dedit. (n) Hic Hermanno VI. Marchioni Badensi, ex conjugis suæ, Agnetis, sorore Irmengarda (o) prognato, viro juveni, rebus gerendis idoneo, Gertrudem viduam An. 1248. dedit uxorem. (p) Ex matrimonio hoc An. 1249. Fridericus, atque deinceps filia Elifabetha prodierunt. Friderico infanti, futuro Austriaci Ducatus heredi, opus erat tutore. Tutelam exercuit pater, Hermannus Badensis, quamdiu vixit.

S s 3

(m) BOHUSL. BALBINUS in *Epitome Rerum Bohemicar.* Lib. III. Cap. XIV. pag. 268. at THOMAS DE HASELBACH in *Chron. Austr.* Lib. V. octodecim menses matrimonio huic assignat.

(n) CHRON. SALISBURG. pag. 360. in *Scriptor. Austr.* Tom. I. pag. 360.

(o) HASELBACH *Chron. Austr.* in *Scriptoribus Rer. Austr.* Tom. II. pag. 726.

(p) CHRON. MONASTERII MELLIGENSIS ad An. 1248. in Tom. I. *Scriptor. Rer. Austriacar.* pag. 240.

Observant scriptores Austriaci, (q) eum nunquam totius Austriæ, sed partis modo ejus, quæ propior Vindobonæ, Ducem fuisse.

§. IV.

Jus in
Austriam
contro-
versum.

Enimvero ex iis, quæ gesta sunt, discimus, Margaretham, Friderici Victoriosi, ultimi Ducis, sororem, heic quoque venisse in partes. Inter eam sane & Gertrudem ventilata est quæstio, feminas Austria quum admittat ad solium, an mortuo Friderico Victorioso foror, an neptis ex fratre succedere debuerit. Margaretha erat propior gradu; Gertrudis autem, juris a patre accepti compos, præferenda videbatur. Inter hæc Hermannus Badensis, uti supra ostensum, obiit. Post mortem ejus Austriæ regimen Gertrudis & Margaretha, quæ, Friderico II. Imp. focero nuper defuncto, (r) in Austriam redierat, susceperunt. Margaretha Haimburgi, Gertrudis Medlingæ (s) cum Friderico filio sedebat.

(q) CUSPINIANUS in *Austria* pag. 28.

(r) Uxor nempe fuerat Margaretha Henrici, Rom. Regis, contra patrem rebellis, qui captivus in Sicilia obiit anno 1240.

(s) Unde *Ducissa de Medlich* in CHRON. CLAUSTRO-NEOBURG. An. 1252. & filius ejus quandoque *Medlingensis* dicitur. HAGEN. *Chron. Austr.* ap. PEZ. *Scriptor. Austr.* Tom. I. col. 1072. sq.

§. V.

Pertæfi autem mox muliebris regiminis Austriæ Status, Gertrudis expulsa. atque de periculosis Hungariæ & Bohemiæ Regum consiliis moniti, legatos ad Henricum Illustrem, Misniæ Marchionem, miserunt, qui unum ex filiis ejus, quos cum Constantia, postremi Austriæ Ducis & Margarethæ, modo laudatæ, sorore genuerat, expeterent. (t)

Wenceslaus III. Bohemiæ Rex, legatos hos per fines regni sui transeuntes Pragam invitavit, filium suum Ottocarum ut eis proponeret Ducem, addita conditione, ut Margaretha vidua ei conjux daretur. Ottocarus ergo A. 1053. Vindobonæ nuptias cum Margaretha celebravit, (u) Austriæque Ducatum hoc prætextu occupavit, eodem anno Bohemiæ solium, mortuo patre, conscendens.

(t) Inter hos Henrici III. filios, ex Constantia susceptos, Albertus Degenerat, a quo hodierni Electores Sax. descendunt, & jus aliquod in Austriam repetunt. SCHWEDER *Theatr. Prætenf.* Lib. IV. Sect. XXXIV. Cap. VII.

(u) Repudiavit eam An. 1261. in Austria tamen dominari perrexit, donec a Rudolpho Habsburg. ejiceretur. Ex priori matrimonio Margaretha hæc gemellos pepererat, qui Manfredi, Regni Siculi usurpatoris, dolo perierunt: Fridericus nempe & Henricus. HAGEN. *Chron. Austr.* l. c.

Principatu suo exuta Gertrudis ad Constantiam amitam cum Friderico, filio suo, confugit in Misniam, ubi cum Romano quodam Russo tertias dein nuptias contraxit. CHRONICON CLAUSTRO-NEOBURGENSE ad Ann. 1252. hæc narrat: „ Ducissa de Medlich accepit maritum Rusciæ in contumeliam „ amitæ suæ, Ducissæ Austriæ. „ Et ad Ann. 1253. „ Rex „ Rusciæ relicta uxore rediit ad terram suam. „ (x)

§. VI.

Monu-
menta
Gertru-
dis.

Tam variis fatis agitata Gertrudis, in Misnia exulans, obiit. Scriptores nec annum mortis, nec locum sepulturæ ejus definiunt. Memorabilis superest nummus, (y) Badensia & Austriaca Insignia conjunctim exhibens; matrimonii Gertrudis cum Hermanno VI. Marchione, ut & communis in Austria Principatus irrefragabile documentum. Superest etiam Charta An. 1253. quam Monasterio S. Crucis in Austria dedit Gertrudis, *Dei gratia Ducissa Austrie & Styrie*; cujus sigillum dedit HERRGOTTUS, (z) quod que Gertrudis imaginem refert.

Præter

-
- (x) Ex nuptiis his CUSPINIANUS *Austr.* pag. 28. & 43. prodiisse scribit filiam Mariam, quæ desponsata fuerit Stephano de Sagabria.
- (y) In numophylacio Gothano, ex quo æri incisus ap. HERRG. *Monum. Austr.* Tom. II. Tab. I. n. 30.
- (z) Ibid. Tom. I. pag. 9. Tab. IV. num. 3.

Præter Fridericum Gertrudis ex Hermanno Badensi peperit Agnetem, quæ Anno 1263. Duci Carinthiæ, Ulrico, (a) atque post ejus mortem Meinhardo, Comiti Tirolis, nupsit. Ex Agnete hac Henricus, Carinthiæ Dux, Comes Tirolis, & Elifabetha prodierunt, quæ deinceps Alberti, Austriæ Ducis ex Habsburgica Gente primi, uxor evasit.

Filia Elifabetha.

§. VII.

Fridericus patre Badensis, matre Aufriacus, An. 1249. uti dictum est, natus, ab An. 1253. in Misnia apud Constantiam amitam, Henrici, Misniæ Marchionis, uxorem educatus est. Matre ibi defuncta, in Bavariam se contulit ad Ludovicum Severum, Bavariæ Ducem, filium Ottonis Illustris, qui Austriæ Rector matrimonium Hermanni VI. cum Gertrude conciliaverat.

Frideric. filius.

Irmengardis, avia paterna Friderici, soror erat matris Ludovici Severi, ad quem non modo Fridericus noster Bada-Aufriacus, sed & Conradus, Sueviæ Dux, vulgo *Conradinus* confugit. Vixerunt ibidem plures per annos, arcta inter se amicitia, sanguine, quin & fortunæ adversæ fati conjuncti; alter hereditariis Siciliæ utriusque Regnis, alter hereditariis quoque Austriæ ac Stirici Ducatibus exclusi. Conradinus denique ad

(a) CHRON. CLAUSTRO-NEOBURG. ad A. 1263. & CHRON. AUSTR. ad h. a.

expellendum Carolum Andegav. excitatus, Italicam expeditionem paravit, quam ob causam Ludovico, Bavarizæ Duci, Werdam Suevicam (*Donawert*) pro 2000. marcis argenti An. 1266. solenni Charta oppigneravit Augustæ Vind. Quin & eodem die eundem Ludovicum ditionum suarum in Italia & Germania heredem instituit, absque herede si sese mori contingeret. Utramque Chartam noster *Fridericus Dux Austrie & Stirie, Marchio de Baden*, An. 1266. testis signavit. (b)

§. VIII.

Interitus
ejus.

Paulo post expeditio Neapolitana à Conradino suscepta est. Socius ejus fuit Fridericus Badensis, sed & focius supplicii, quod uterque An. 1268. eodem die (c) in foro Neapolitano

(b) Instrumenta hæc Conradini, d. 24. Oct. apud Augustam Duci Bavarizæ data, extant in *Bayr. Ausführ.* contra *Oesterr.* inter Probat. pag. 10. ap. FUGGER *Oesterr. Ehrensp.* Lib. II. Cap. IV. pag. 190. & LUNIG *Archiv. Imp.* Part. spec. Contin. II. pag. 3. In posteriore hoc, quod ex Lat. in Germ. versum, post Fridericum legitur *Hermann Marggraf zu Baden*, per interpolationem nominis *Hermanni*, quum Marchionis Bad. titulus Friderico, Austriæ & Stirizæ Duci, haud dubie fuerit additus.

(c) D. 26. Octobr. Circumstantias supplicii coætaneus scriptor exponit, SABA MALASPINA in *Rer. Sicul. Historia* Lib. IV. Cap. XVI. ap. MURATOR. *Scriptor. Ital.* Tom. VIII. col. 852. Adde RICORDANO MALESPINI, ex eadem familia, Florentinus ejusdem sec. XIII. scriptor, primus, qui lingua

subivit; in vicina Carmelitarum ecclesia sepulti, ubi in restaurata ævo juniore Capella novæ Inscriptionis, marmori incisæ, auctor indoctus Fridericum nostrum, Bada - Austriacum, gentis Habsburgicæ Principibus annumerat.

Ita uno carnificis ictu concidit maxima illa spes gloriæ & potentiæ, quam in orientalis Germaniæ partibus Badensium Domui fata præparasse videbantur. Spes viginti annorum, quos in perpetua varietate fortunæ Hermannus & Fridericus, pater filiusque transegerant.

§. IX.

Bertoldi ex Zaringis priores, Guelficis partibus forte Epilogus
nimis addiçti, consilio hoc suas opes retardarunt. Posteriores
Badensium Hermanni, Gibellinas Cæsarum partes secuti, suas

T t 2

Italica Historias scripsit, sub tit. *Istoria Fiorentina*, Cap. CXCH. ap. MURAT. l. c. col. 1014. Ricordanus vocat Fridericum *Duca di Sterlicht*, fortasse errore librarii. Addit corpus ejus, ut et Conradini, non fuisse sepultum in loco sacrato. Erant enim diris Papæ devoti. RICOBALD. FERRAR. in *Compilat. Chronol.* apud MURATOR. Tom. IX. pag. 250. ait: „Decapitatus ibi cum Duce Austriæ & aliis paucis proceribus, ibi secus „mare in tumulis conditi sunt. „Postea temporis tamen in Ecclesiam Carmelitarum translati cineres, ubi hodieque servantur. Conf. *Alfat. Illustr.* Tom. II. pag. 554.

opes evertunt. Illis Carinthiam, Veronam, Sueviam, his Austriam, Carniolam, Stiriam cœlum magis ostendit, quam dicat.

Indignatus enim Romanus Pontifex Fridericum Badensem, novum illud Austriæ sidus exoriens, cum Conradino, Gibellinæ Hohenstaufiorum gentis postremo, sua sociasse consilia, exterminavit utrumque. Carolus Andegavus capita eorum gladio submitit.

Cum Conradino universa concidit Hohenstaufica Domus. Cum Friderico nonnisi senior Domus Badensis interiit Linea.

Tam tragico casu clauditur Hermanniana Periodus, Rudolphinam aperiens; cujus expositionem aggressurus sum, postquam exposuero Hachbergicam. Rerum gestarum hoc postulat ordo.

CAPUT

T A B U L A V I I

ad pag. 210.

STEMMA MARCHIONUM HACHBERGENSIUM.

HENRICUS I. Hermanni IV. March. Bad. filius, Marchio Hachbergæ 1212 † 1231. Vid. Tabula VI.

HENRICUS II. Marchio Hachberg. & Landgravius Brisgoviae, sit Eques Ord. Teut. 1290. † circa 1300. Uxor Anna.

LINEA HACHBERGICA

HENRICUS III. Marchio Hachb. & Landgrav. Brisg. 1296. tutor filiorum fratris 1314 † 1330. Ux. Agnes Com. de Hohenberg † 1310.

HENRICUS IV. Marchio Hachb. accipit Kenzingen & Kienberg 1352. † 1369. Ux. Anna Ufenbergica 1316.
 Rudolphus Commendator Ord. S. Johannis in Hohenrain † 1343.
 Hermannus Magister Ord. S. Joh. per Germaniam † 1357.

OTTO I. Marchio † in proelio Sem-pac. 1386.
 JOHANNES Marchio, Advocatus in Eendingen † post 1396.
 HESSOI. Marchio, Dynastiam Ufenbergicam acquirit 1388. & 1393. Ux. 1) Agnes de Geroldseck, 2) Margaretha Com. Palat. de Tubingen, heres Castri Herrenberg.

Henricus V. † ante 1399.
 OTTO II. Marchio Hachbergam suam vendit Marchioni Bad. Bernardo 1415. † 1418.
 Hesso II. † post 1406.
 Margaretha, Uxor Friderici Com. de Leiningen 1405.

RUDOLFUS IV. Marchio Dynastiam Badenweiler dono accipit 1444. & in Comitatu Novi Castri succedit 1457. † 1487. Ux. Margaretha de Vienna, filia Guillelmi Dynastæ S. Georgii & S. Crucis.
 Ursula, uxor Jacobi Truchsessii. Hugo † post 1444.
 Wilhelmus † post 1444.

PHILIPPUS Marchio Hachb. & Comes Novi Castri pactum mutue successione inicit cum Christophoro March. Bad. 1490. † 1503. Ux. Maria, Amedei Sabaudie Ducis filia 1480.

Johanna, heres Comitatus Novi Castri, nupta Ludovico Duci Longavillano 1504.

LINEA SAUSENBERGICA

RUDOLPHUS I. Marchio Hachb. & Landgr. Brisg. 1296. accipit Castrum Sponeck 1306. † 1314. Ux. ex Dynastis Roetelanis.
 Fridericus 1385.

Anna, Uxor Friderici Com. Friburg. 1318.
 HENRICUS Marchio succedit in Dynastia Roetel. 1315. Landgraviatum Brisg. pro dote sororis oppignerat Friburgi Comitibus 1318.
 RUDOLFUS II. March. Brombacum & Eggenhem. acquirit 1333. † 1351. Ux. Catharina Com. Thierstein. † 1385.
 OTTO Marchio emit Lœrach 1361. Bulach 1376. † 1382. Ux. Elisabetha Com. de Srafsberg † 1352.

RUDOLFUS III. Marchio, Landgraviatum Brisg. a Courado Com. Friburg. recipit, eique in feudum confert 1395. Ipseque de illo investitur per Rupertum Imp. 1401. † 1428. Ux. 1) Adelheidis Lichtenberg. 1372. 2) Anna Com. de Friburg 1387.

Agnes, Catharina, Anna & Margaretha, Sanctimonialia, quarum tres Basileæ † 1419.
 Otto Episc. Constant. 1411. † 1415.
 WILHELMUS a Cesare investitus 1429. Concilii Basil. Advocatus 1432. Filiis suis regimen tradit 1441. † 1473. Ux. Elisabetha Com. de Monefort, heres Bragantii 1445.
 Ru- Verena Uxor Heinrici Com. de Furstenberg.

STEMMA-MARCHIONUM HACHBERGENSIS

HERZOG H. ...
HERZOG H. ...
HERZOG H. ...
HERZOG H. ...

HERZOG H. ...
HERZOG H. ...
HERZOG H. ...
HERZOG H. ...

HERZOG H. ...
HERZOG H. ...
HERZOG H. ...
HERZOG H. ...